

Dracópis amplexicáulis

Uit Amerika

Op het eerste gezicht lijkt deze bijenplant veel op soorten van *Rudbéckia*, die ook veel in tuinen worden aangeplant. Bij de schetstekening die ik van de plant maakte, staat dan ook 'Rudbeckia?'. Na enig determineerwerk kwam ik terecht bij *Dracópis amplexicáulis* Cass., die in Amerika claspleaf coneflower wordt genoemd. 'Stengelomvattende kegelbloem' zouden we haar hier kunnen noemen. De plant komt uit Noord-Amerika en is inheems in een gebied dat zich uitstrekt van Georgia tot Texas met noordelijke uitlopers tot in Missouri en Kansas. Zij komt daar plaatselijk voor en groeit op vochtige arme gronden langs watergangen en wegen en in open graslanden. In het verleden is de plant aanvankelijk onder het geslacht *Rudbéckia* gerangschikt, maar vergelijkend chromosomenonderzoek heeft uitgewezen dat ze in haar eentje toch een apart geslacht vormt.

Eénjarig

We hebben hier te maken met een eenjarige plant die een hoogte van circa 80 cm kan bereiken. De plantenstengel is enkel of vertakt. De daarlangs verspreid staande bladeren zijn rechthoekig tot eirond en hebben een hartvormige voet die de stengel omvat. Aan dat voorkomen heeft de plant haar wetenschappelijke naam te danken. *Amplexicaulis* komt van het Latijnse *amplecti* = omvatten en *caulis* = stengel. De bladrand kan gaaf, veerlobbig of getand zijn.

Lintbloemen en buisbloemen

De bloemen staan in hoofdjes. In een hoofdje vinden we twee soorten bloemen: lintbloemen langs de rand en buisbloemen in het midden. De randbloemen hebben een brede rechthoekige kroon, die aan de onderzijde bezet is met korte omgebogen haren. De bloemkroon is geel en heeft een bruine vlek aan het begin. Tijdens de bloei buigt hij omlaag en geeft de bloeiwijze het zo karakteristieke aanzien. De randbloemen zijn steriel en hebben dus alleen de functie om insecten te lokken.

De middenbloemen zijn tweeslachtig. Ze staan op een kegelvormige bloemhoofdjesbodemp en komen daarop achtereenvolgens van beneden naar boven in bloei. De kegelvorm van de bodemp is in het begin van de bloei nog maar laag maar groeit later uit tot een hoogte van bijna 3 cm. Op de bloemhoofdjesbodemp

staat bij elke bloem een vliezig schutblad dat aan de rugzijde en langs de rand bezet is met korte doorzichtige haren. De buisvormige kroon van de middenbloemen eindigt in 5 driehoekige lobben. Aan het begin is de bloemkroon lichtgroen en aan het eind donker purper. Ook de meeldraden en de beide stempels hebben die donkere purperen kleur. De stempels zijn aan de buitenzijde bezet met haren waarmee het stuifmeel uit de tegen elkaar staande helmknoppen wordt geveegd. De bloemen bevinden zich eerst in een mannelijk stadium als het stuifmeel vrijkomt en door de langer wordende stamper naar buiten wordt geduwd, en later in een vrouwelijk stadium als de beide stempels uiteenbuigen, gereed om stuifmeel te ontvangen.

Bijenbezoek

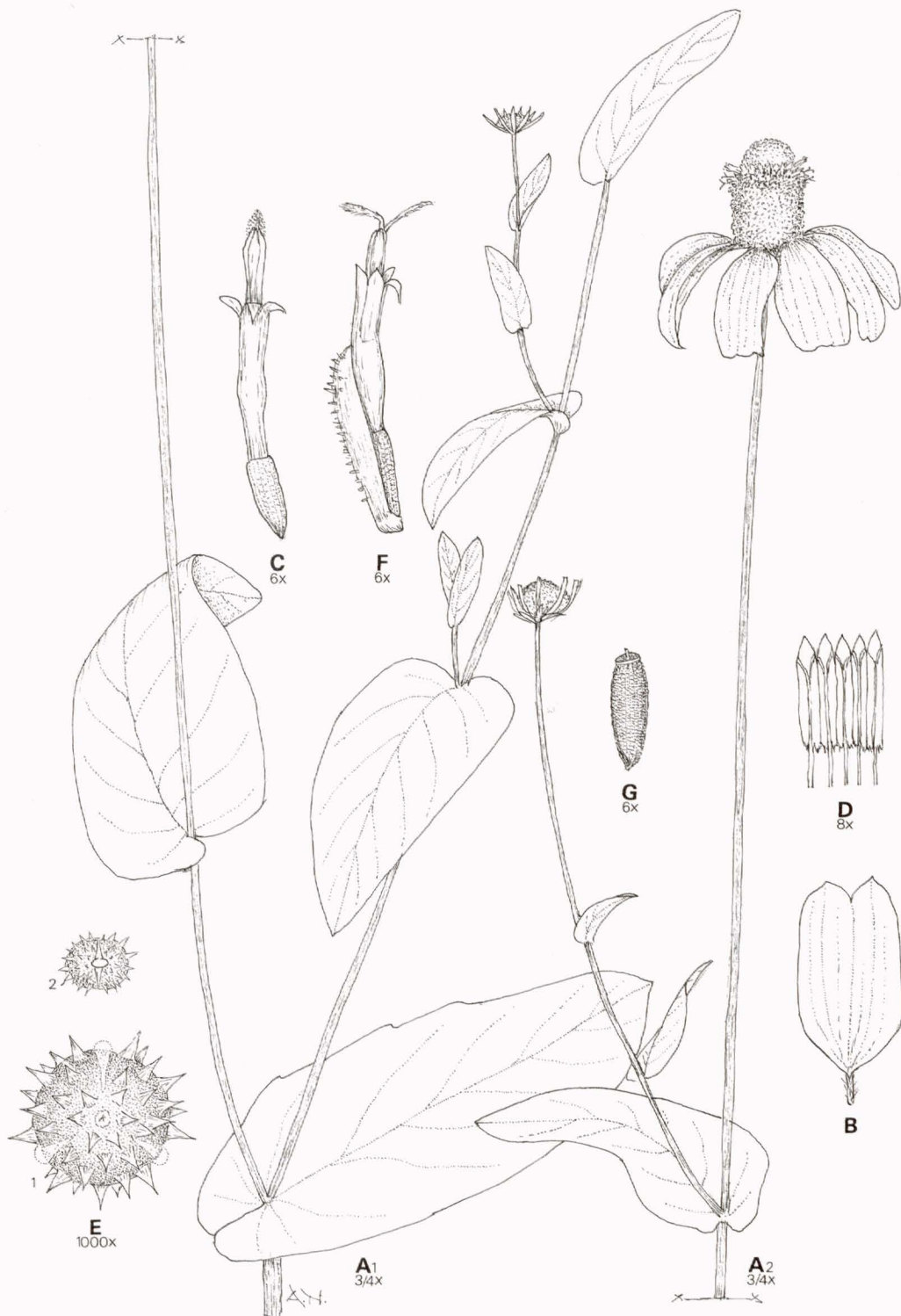
In de prachtige tuin met bijenplanten van de Bijenworf in Lies op Terschelling trof ik een druk bijenbezoek aan op de bloemen van deze bijenplant. Ze verzamelden er stuifmeel en nectar. Het puren van de nectar levert geen moeilijkheden op voor de bijen want de bloemen zijn maar kort. In augustus en september kunnen ze er op terecht. Deze Amerikaan is een prima bijenplant voor de nazomer als de dracht op veel plaatsen in ons land minder gaat worden.

Vrucht

De vrucht is een nootje met daarin één zaadje. Hij is donkerbruin en heeft een geribbeld oppervlak. In doorsnede heeft de vrucht een ronde vorm. Bijzondere inrichtingen voor de verspreiding, zoals we die vaak bij andere composieten aantreffen, heeft deze bijenplant niet. De vruchten hebben geen pappus en ze blijven lang in het zaadhoofdje.

Literatuur

- Dress, W.J. (1961): Notes on the Cultivated Compositae 6. The coneflowers. *Baileya* 9: 67-83.
 Perdue Jr., R.E. (1959): The somatic chromosomes of *Rudbeckia* and related genera of the Compositae. *Contr. Gray Her.* 185: 129-162.

Dracópis amplexicaulis (Vahl) Cass. (Syn. *Rudbeckia amplexicaulis* Vahl)

A1, A2 deel van in bloei staande plant; B randbloem; C middenbloem in mannelijk stadium; D opengeslagen meeldraden; E stuifmeelkorrel: 1 polair, 2 equatoriaal; F middenbloem met schutblad in vrouwelijk stadium; G nootje.